

TÁJÉKOZTATÓ KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATRÓL

1. Jogszabályi háttér

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nktv.)
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- a közösségi szolgálat nem tartozik a hatálya alá, de ajánlásként javasolt figyelembe venni: a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény

2. Közösségi szolgálat fogalma

A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

3. Közösségi szolgálat célja

Magyarország Kormánya a 2011. december 23-án elfogadott Nemzeti köznevelési törvénnyel bevezette az *iskolai közösségi szolgálatot*, mint az érettségi kiállításának előfeltételként teljesítendő tevékenységet. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremtsen a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

4. A közösségi szolgálat elmulasztásának következménye

A Szkr. 107. § (1) bekezdése alapján a technikumban **az érettségi vizsga megkezdésének feltétele legalább ötven óra** közösségi szolgálat teljesítése.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12.§ (15a) bekezdése szerint, ha a tanuló a középiskola elvégzését követő érettségi vizsgaidőszakban az írásbeli érettségi vizsgaidőszak kezdetéig nem rendelkezik a közösségi szolgálat teljesítésére meghatározott feltétellel, **érettségi vizsgáit nem kezdheti meg**, az adott vizsgaidőszakra vonatkozó összes érettségi jelentkezését az igazgató törli.

5. A közösségi szolgálat javasolt ütemezése

A konkrét tevékenységre fordítandó 50 óra teljesítése az alábbi elosztásban tervezendő:

- 9. évfolyam: 17 óra
- 10. évfolyam: 17 óra
- 11. évfolyam: 16 óra

Cél, hogy ne maradjon a 12. évfolyamra még teljesítendő óra, mert ez megnehezítheti az érettségre való felkészülést.

A fenti ütemezés folyamatában kb. kéthetente feltételez 1-2 órás elfoglaltságot.

A közösségi szolgálat helyszínén **a tanuló tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás** időkeretben végezheti a tevékenységet.

A közösségi szolgálat teljesítése keretében **egy órán hatvan perc közösségi szolgálati időt kell érteni** azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

6. A közösségi szolgálat lehetséges területei

(3) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,*
- b) a szociális és karitatív,*
- c) az oktatási,**
- d) a kulturális és közösségi,**
- e) a környezet- és természetvédelmi,**
- f) a katasztrófavédelmi,**
- g) a rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési*

területen folytatható tevékenység.

(4) A közösségi szolgálat a szakképző intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

(5) A tanulót fogadó szervezetnek a (3) bekezdés a) és g) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint **mentort** kell biztosítani. A közösségi szolgálatot koordináló oktató az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb ötórás felkészítő, majd legfeljebb ötórás záró foglalkozást tart.

Egészségügyi tevékenységek kórházban vagy egészségügyi intézményekben

A kórházi közösségi szolgálati program célja a meghatározott kereteken belüli fizikai, lelki segítségnyújtás a kórházban gyógykezelés és ápolás céljából tartózkodó betegek számára. A tanulók a következő feladatokat láthatják el az ápolószemélyzet által jóváhagyott esetekben és módon:

- a beteg kíséréte a betegszállítókkal együtt, és ha erre szükség van, várakozás a beteggel;
- segítség a beteg felültetésekor, kiültetésekor, sétáltatásakor (de nem betegmozgatás, ami ápolói feladat);
- a beteg környezetének rendben tartása, segítség az étkezésben, ivásban;
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása;
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé;
- betegek és hozzátartozóik tájékozódásban való segítése;
- kórtermekbe látogatás és igény szerinti segítségnyújtás, lelki támasz nyújtása a betegnek és hozzátartozójának egyaránt;
- egyéb, az ápolószemélyzetet segítő, szaktudást nem igénylő, az önkéntesek kompetenciájába tartozó feladatok;
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban (az önkéntesek kompetenciahatárain belül, például a mobilizálásban való segítség);
- leletek és egyéb dolgok átszállítása, gyermekprogramokban való részvétel, szabadidős tevékenységek szervezésében segítség.

A kórházi önkéntes tevékenység nem szorítkozik a betegágy melletti munkára, hanem például a betegek eligazodásának segítségével, adminisztratív tevékenységek ellátásában, idegen nyelvű szakirodalom fordításában, tolmácsolásban, a kórház területén végzett környezetgondozásban vállalt feladatokat is felöllelheti.

A kórházi közösségi szolgálati program előkészítése és adminisztrációja során előfordulhat, hogy számos további feltételnek kell eleget tenni (adatvédelem és betegjogok, titoktartási nyilatkozat, önkéntes szerződés, etikai nyilatkozat), valamint a tevékenység helyszínéhez szorosan kötődő szakmai felkészítés terén (higiénés szabályok, a fertőtlenítés alapelvei, egészség-ügyi vizsgálat és igazolás megléte, pszichikai alkalmasság).

Szociális tevékenységek

- idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.);
- idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása);
- felolvasás, beszélgetés, egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek;
- egyéb szociális tevékenység.

Oktatási tevékenységek

- korrepetálás alsóbb évfolyamokon, gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű intézményben;
- bölcsődékben, óvodákban a mindennapi tevékenységekben, játékokban való részvétel;
- oktatás idős emberek számára (például számítógép-használat, nyelvtanítás);
- egyéb oktatási tevékenységek.

Kulturális, közösségi tevékenységek

- kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;
- közösségi tevékenységek: katonasírok gondozása;
- közgyűjteményben önkéntes feladatok ellátása;
- bölcsődékben, óvodákban, idős emberek otthonában stb. kulturális program szervezése (például bábjáték, amatőr színelőadás, versmondás, prózafelolvasás, mesemondás, éneklés).

Környezet- és természetvédelmi tevékenységek

A környezet- és természetvédelmi tevékenységek szervezhetőek nemzeti parkokban, erdészetekben, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil és más szakmai szervezeteknél, továbbá önkormányzatoknál. A nemzeti parkok és erdészetek esetében fel kell venni a kapcsolatot a helyi intézmények vezetőivel és egyeztetni a lehetőségeket.

Minden esetben együttműködési megállapodás szükséges.

Néhány javasolt tevékenység:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése;
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés;
- szociális intézmény környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése;
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése (iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.);
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése;
- Natura 2000 területek megóvásában részvétel;
- egyéb környezet- és természetvédelmi tevékenység.

Katasztrófavédelmi tevékenység (felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)

Az e tárgykörbe tartozó tevékenységek olyan jellegűek, melyek kapcsán a helyi katasztrófavédelmi szervekkel kell felvenni a kapcsolatot, továbbá előzetesen tájékozódni kell a www.katasztrofavedelem.hu internetes elérhetőségen. Az ágazat kidolgozza ilyen irányú ajánlásait.

Megemlíthető tevékenységi területek például a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás, közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben. Rendkívüli helyzetben a tanulók kompetenciahatárain belül végezhető tevékenységek ellátása, például árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése, épületek, ingóságok óvása, jelző-rendszer részeként feladatellátás, evakuált emberek tájékoztatása, segítése stb.

7. Teendők (dokumentumok)

Jelentkezési lap

Tanévenként a tanuló a Jelentkezési lap kitöltésével, az általa választott tevékenység(ek) (min. 1 db – max. 3 db) megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését az adott tanévben, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni. A jelentkezési lapot az osztályfőnökön keresztül az intézményi koordinátornak kell eljuttatni minden tanév elején (szeptember 15-ig).

Szülői nyilatkozat a tanuló egészségügyi állapotáról a nevelés-oktatási, illetve más, külső fogadó intézményben az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez

A jelentkezési lappal egyidőben, szintén az osztályfőnökön keresztül az intézményi koordinátornak kell eljuttatni minden tanév elején (szeptember 15-ig).

Együttműködési megállapodás

Együttműködési megállapodás: az a megállapodás, melyet az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és **a felek együttműködésének kezdete előtt** kell megkötöni, s amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

Amennyiben a tanuló olyan szervezetnél kíván közösségi szolgálaton részt venni, amely esetében az iskola és a szervezet között még nincs együttműködési megállapodás, úgy jelzi az osztályfőnökén keresztül az intézményi koordinátornak az együttműködési megállapodás megkötésének igényét.

A honlapon elhelyezett lista tájékoztató jellegű, minden esetben szükséges az intézményi koordinátor által végzett előzetes ellenőrzés!

Közösségi szolgálat külső partnernél csak érvényes (mindkét fél által ellenjegyzett, a tevékenység kezdete előtt megkötött) együttműködési megállapodás esetén végezhető!

Közösségi szolgálati napló

Közösségi szolgálati napló: az iskola által a tanuló számára készített napló, melyet minden tanuló maga köteles vezetni. A tanuló a naplóban rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. **A feladat teljesítését a fogadóintézmény kijelölt munkatársa a napló vonatkozó oszlopában aláírásával igazolja.**

A közösségi szolgálati naplót az osztályfőnökön keresztül az iskola bocsátja a tanuló rendelkezésére. A napló vezetéséért a tanuló felelős. A közösségi szolgálati napló a tanuló tulajdonát képezi.

Igazolás

A szakképző intézmény a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig a szakképző intézménynél marad.

8. Mire van szükség az együttműködési megállapodás megkötéséhez?

Együttműködési megállapodás megkötéséhez szükség van:

- a szervezet nevére,
- a szervezet székhelyére,
- a szervezet képviselőjének nevére,
- a Szervezet részéről a program felelősének (egyben kapcsolattartójának) nevére
- a Szervezet részéről a program felelősének (egyben kapcsolattartójának) telefonszámára
- a Szervezet részéről a program felelősének (egyben kapcsolattartójának) e-mail címére

A szerződésmintában piros színnel jelölt részek a szervezet számára kötelezően kitöltendőek.

Kérjük, hogy az együttműködési megállapodást minden esetben még az együttműködés kezdetét megelőzően (dátum!), két példányban történő kitöltést követően juttassák el az iskolánkba (8000 Székesfehérvár, Balatoni út 143.) postai úton, vagy személyesen. Ezt követően az iskola által aláírt egy példányt visszaküldünk a szervezet részére.

Kizárólag az iskola képviselője által is aláírt együttműködési megállapodás tekinthető érvényesnek!

Az együttműködési megállapodás mintát letöltheti a „letölthető dokumentumok” menüpontból.

9. Az iskolai közösségi szolgálat dokumentálása az iskolában

A tanuló osztályfőnökének vagy a feladattal megbízott pedagógusnak a tanuló előmenetelét rögzítő a dokumentumokban az iskola iratkezelési szabályzatában meghatározott időközönként és módon nyilvántartást kell vezetnie a közösségi szolgálat teljesítéséről (osztálynapló, bizonyítvány, törzslap; utóbbi kettőben a megfelelő záradékok alkalmazásával). A pedagógusnak havonta vagy félévente kell jegyeznie a naplóba, hogy melyik tanuló hány órát teljesített. **Ezt a tanulóknál lévő közösségi szolgálati napló alapján dokumentálja.** A bizonyítvány „megjegyzés” rovatába minden tanév végén bekerül a teljesített órák száma. Igazolás kiállítása csak iskolaváltás esetén szükséges.

Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az intézmény iratkezelési szabályzatában rögzíti. A közösségi szolgálat teljesítéséről szóló dokumentum öt évig nem selejtezhető, de ez nem vonatkozik a közösségi szolgálati naplóra, amely a tanuló tulajdonát képezi.

10. További fontos tudnivalók

- A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített. (Nktv. 6.§ (4))
- A tanuló nem hiányozhat közösségi szolgálatra hivatkozva tanóráról, az IKSZ tanórán kívüli tevékenység.
- További információt Tóth Judit nevelési igazgatóhelyettes nyújt (titkarsag@vorosmarty.hu, +36 70 198 6571).

11. Letölthető dokumentumok

- Tájékoztató közösségi szolgálatról (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Jelentkezési lap (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Szülői nyilatkozat – EÜ (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Együttműködési megállapodás sablon (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Igazolás sablon (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Közösségi szolgálati napló minta (utolsó frissítés: 2023.04.26.)
- Lista az együttműködési megállapodásokról (utolsó frissítés: 2023.04.26.)

Székesfehérvár, 2023.04.26.

Kenyeres-Pozsár Ágnes
igazgató
s.k.